MIELIPIDE

Suomalaisen hallintokulttuurin on aika lakata pelkäämästä omaa varjoaankin kilpailuasioissa. **MERJA KYLLÖNEN VIERASKOLUMNISSAAN**

LUKIJALTA

Tuet

Onko laki tasapuolinen ja oikeudenmukainen tukioikeuksien muutoksessa vuokranantajalla ja vuokraajalla? Mitä tehdä, kun vuokralainen on kiristänyt 4 kk, eikä vain halua luovuttaa tukioikeuksiaan vuokranantajalle. Maanomistajalla ei tunnu olevan mitään oikeuksia.
Neuvosta kiitollinen

C-alueen maitovaliokunnat: Luvan pohjoiseen tukeen antaa EU. Jos tukikatto ylittyy jatkuvasti tuki otetaan pois riippumatta kuka on ministeri. **AB**

Pellon omistaja päättää kuka aktiiviviljelijä viljelee hänen peltojaan ja saa tuet. Ei ne kuulu nykyiselle vuokraajalle.
Ei nimimerkkiä

Tukioikeudet saa vain aktiiviviljelijä käyttää. Miksi se ei voi olla sidottu maapohjaan?
Ei nimimerkkiä

Verojen maksu siirtyy samalla, jos tukien maksatus siirtyy.
Ajattelija

Hinnat

Hinnat ovat nousseet euron myötä siihen malliin, etteivät rahat enää riitä. **Mooses**

Verotus

Palataan metsäverossa vanhaan pinta-ala veroon. Siinä taimikoilla oli verovapaus.
Ei nimimerkkiä

Pellon ja metsän kiinteistövero demarien kestoaihe vaalien alla. Perusteet ontuu. Pula on ostajista, ei myyjistä. **M.A.**

Lehdet

Maaseudun Tulevaisuus on alkutuotannossa ja muutenkin todellisuudessa elävien lehti. Ne ovatkin sitten toiset, jotka menevät vihreään lankaan.
Ei nimimerkkiä

Kiitän päätoimittaja Kontroa laadukkaasta MT-lehdestä. Arveluttaa uuden päätoimittajan Hesari-tausta.
Ukko Haminasta

Sukupuutto

Ei vielä huolta norppien vähyydestä. Valkohäntäpeuran kanta Suomessa alkoi kolmesta yksilöstä. **Ei nimimerkkiä**

Maidon hinta

Valioko se määrää maidon hinnat. Onko Arlan maito huonompaa, kun joutuu myymään halvemmalla ja tappiolla?
Miten on?

Syytinki

Hukkalan tilan ”syytingin” onnistumisen takeena omat tuvat (Kantri 14.11.). Mahtaneeko samanlaisia kokemuksia löytyä saman katon alla asumisesta?
Oma rauha paras

Syytingistä hyvä juttu Kantrissa. Samanlaista pohdintaa toivoisi myös jatkajien avioehdosta.
Ei nimimerkkiä

Sucros

Juurikkaan hinta vähintään 45 euroa ensi vuonna. Muuten jää investoinnit ja viljely kultaisiksi muistoiksi. **Reilu Reino**

Esivalta

Korostetaan kuuliaisuutta lailliselle esivallalle. Se laillisuus vaan arveluttaa, kun sotketaan Brysselin ja kotimaan säädökset.
Kommentteja kaipaava

Sisältö puuttuu

Mitä on perussuomalainen maatalouspolitiikka ja kuka sitä johtaa?
Tietämätön perussuomalainen

Lomitus

Lomituksen perusyksikkö perui ajoissa varaamani loman viikkoa ennen. Onko laillista?
Ei nimimerkkiä

Yläkoulun teknisen työn tunnit tärkeitä oppilaille

Kun valtioneuvosto päätti uudesta tuntijaosta perusopetukseen, teknisen työn opettajat olivat ihmeissään. Yläkoulun käsityö väheni kolmesta vuosiviikkotunnista kahteen tuntiin.

Tällä hetkellä kunnissa valmistellaan ja päätetään tuntijaosta. Niillä on vielä mahdollisuus korjata asiaa omassa tuntijaossaan esimerkiksi valinnaisten taito- ja taideaineisiin sijoitettujen tuntien avulla.

Haluan kertoa teille teknisestä työstä. Siis siitä, jonka nimi ennen vanhaan oli veisto, mutta joka nykyään on paljon muutakin. Haluan kertoa teknisestä työstä siksi, että uskon, että se on tärkeä aine yläkouluikäiselle. Tämän takia aineen asemaa kannattaa pohtia.

Opettaessani teknistä työtä yläkouluikäisille tavoitteeni on, että oppilaissa heräisi oman tekemisen kautta ajatuksia siitä, kuka minä olen ja miksi haluan isona tulla.

Oppilas on saanut valita jo vähän oman tuntumansa perusteella, opiskeleeko hän yläkoulussa pääasiassa teknistä työtä vai tekstiilityötä. Alakoulussahan on molempiin tutustuttu.

Yläkoulussa oppilas pääsee tutustumaan teknisessä työssä erilaisiin ammattialoihin ja sisältöihin eri materiaalien ja työmenetelmien kautta.

Opitaan esimerkiksi hitsaamaan, juottamaan, huoltamaan ruohonleikkuria, tuotesuunnittelun perusteita, cnc-työstön alkeita tai ohjelmoinnin perusteita ohjelmoitavan piirilevyn kautta.

> Se, miksi haluaa isona, ei löydy klikkauksien avulla netistä. Yleensä siihen, että ymmärtää, vaaditaan tekemistä ja kokemuksia.

Yläasteen tekninen työ esittelee siis monta tärkeää tekniikan osa-aluetta.

Toisissa oppilaissa esimerkiksi metallityön jakso saa esiin pienen metallimiehen tai metallinaisen alun. Innostus syntyy. Toiset taas ovat sitä mieltä, että tekeminen ei ole heidän juttunsa. He voivat ehkä miettiä, että heidän paikkansa voisi löytyä vaikka pohtimasta hitsaukseen liittyviä fysiikan ilmiöitä teknisessä korkeakoulussa.

Se, miksi haluaa isona, ei löydy klikkauksien avulla netistä. Yleensä siihen, että ymmärtää, vaaditaan tekemistä ja kokemuksia.

Opettajan haaste ovat erityisesti sellaiset oppilaat, jotka jo seiskalla ilmoittavat, että he eivät tästä aineesta pidä ja tämä on ihan tylsää.

Esimerkkinä juuri tällainen poika, joka oli vähän koko koulun murhe. Kaikkialla oli ongelmia. Vähän aikaa taisteltuamme sain pojan kuitenkin innostumaan puutöistä. Hän innostui jopa niin paljon, että otti kaikki teknisen työn kurssit valinnaiseksi kahdeksannella.

Toivottavasti tämä esimerkkini nuori saa ammattikoulussakin hyödynnettyä sitä oppia ja innostusta, jonka hän on teknisessä työssä saanut. Hänen ei tarvitse siis mennä ammattikouluun samalla asenteella kuin tuli seiskalle. Siellä hän heti sijoittuu osaajien joukkoon. Tässä ehkä pelastetaan varhaisessa vaiheessa potentiaalinen syrjäytyvä nuori.

Tällaiseen oppilaiden tukemiseen ja innostamiseen löytämään oman juttunsa, tarvitaan aikaa. Käsityön opiskelu on tärkeää yläluokilla. Kuka antaisi aineellemme arvostusta?

Taru Toivonen
teknisen työn opettaja

Kiinteistövero aiheuttaisi markkinahäiriön

Antti Lindtman tuntuu olevan melko tietämätön maa- ja metsätalouden nykyisestä kannattavuudesta (MT 12.11.) ja siitä, miten pieniksi tulot monella tilalla jäävät. Verotuksen pitää perustua todellisiin tuloihin, vain silloin verotuksessa voidaan huomioida veronmaksukyky.

Maa- ja metsätalous maksaa nyt veroja todellisten tulojen mukaan. Todellisten tulojen mukaan palkansaajakin verot maksaa.

Kun puu kasvaa taimesta tukkipuuksi, siinä menee 80 vuotta. Sinä aikana metsä vaatii paljon työtä ja kuluja. Ei ole mitään perustetta, että metsänomistaja joutuu maksamaan veroa, kun mahdollinen tulo tulee vasta 80 vuoden päästä.

Suurellakaan metsätilalla (100–200 hehtaaria) ei ole mahdollista joka vuosi myydä puuta. Mistä silloin saadaan rahat kyseiseen veroon?

Veroprosentti on kiristynyt 25 prosentista 30 prosenttiin ja suurissa kaupoissa 33 prosenttiin. Mitä olisi tapahtunut, jos palkkaverotusta olisi nostettu yhtä paljon?

Puukauppa on käynyt tasaisesti, ja kysyntä ja tarjonta määräävät hinnat.

Puukauppaan eivät pakkokeinot kuulu, eikä ostaminenkaan ole pakollista. Markkinatalous kuuluu puukauppaan. Kiinteistövero aiheuttaisi vakavan häiriön puukauppaan pitkäksi aikaa.

Monet myös vuokraavat metsästysseuroille metsämaataan kohtuullisella korvauksella, esimerkiksi hirvenlihalla. Aika moni metsänomistaja saattaa jättää maat vuokraamatta tai alkaa vaatia suurempaa vuokraa, mikäli kiinteistövero laajenee metsiin.

KIMMO HAIMI

Maajussin mielestä ei ole mitään perustetta, että metsänomistaja joutuu maksamaan veroa, kun mahdollinen tulo tulee vasta 80 vuoden päästä.

On todella vastuutonta esittää lisäveroja maa- ja metsätaloudelle. Samaan aikaan teollisuus on saanut roiman yhteisöveroalennuksen.

Biotalous on merkittävä ala tulevaisuudessa. Kun annetaan markkinatalouden pitää puukauppa tasapainossa (puun kysyntä ja tarjonta), puuta riittää niin sahoille, sellutehtaille kuin energiapuuksikin.

Jos metsätaloutta ei veroteta hengiltä ja huolehditaan metsänhoidosta sekä metsätalouden kannattavuudesta, metsäteollisuus saa varmuuden raaka-aineestaan nyt ja tulevaisuudessa.

Maajussi

Yrittäjän tilanne ei ole toivoton

Yrittäjän työttömyysturvan epäkohtia nostettiin esiin artikkelissa ”Y-tunnus vie palkkatyön tekijältä työttömyysturvan” (MT 10.11.).

Huoli työttömyysturvasta on aiheellinen, mutta jotkin asiat on esitetty artikkelissa turhan mustavalkoisina. Yrittäjien työttömyysturvaan on viime aikoina tehty lakimuutoksia, joissa on haluttu lieventää yrittäjien ja heidän perheenjäsentensä työttömyysturvan edellytyksiä.

Työttömyysturvalain mukaan yrittäjiä ovat pääsääntöisesti henkilöt, jotka ovat päätoimensa vuoksi velvollisia ottamaan yrittäjän eläkelain (yel) tai maatalousyrittäjän eläkelain (myel) mukaisen vakuutuksen.

Tietyssä tilanteessa myös varsinaisen yrittäjän palkansaaja-asemassa oleva perheenjäsen voi olla yrittäjä, mutta se edellyttää aina perheyrityksessä työskentelyä.

Kuten artikkelissa todetaan, yrittäjät tulevat työttömyysturvan piiriin useimmiten silloin, kun he ovat lopettaneet yritystoimintansa.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yrityksen toiminta on päättynyt ja yritys on poistettu Verohallinnon rekistereistä. Lisäksi yrittäjän on täytynyt luopua omasta yel- tai myel-vakuutuksestaan.

Nykyisen lain mukaan yrityksen voi kuitenkin huoletta jättää kaupparekisteriin. Toisaalta yrittäjä voi saada työttömyysturvaa myös tietyissä tilanteissa, vaikka yrityksen toiminta jatkuu. Tällöin yrittäjä ei enää itse työllisty yrityksessään.

Lisäksi yrittäjän perheenjäsenen oikeutta työttömyysetuuteen koskevat omat säännöt. Päivärahaa voidaan tietyssä tilanteessa maksaa muun muassa lomautuksen perusteella.

Arvioitaessa yritystoiminnassa työllistymistä ratkaisevaa on työmäärä, eikä esimerkiksi yrityksestä saatavilla tuloilla – tai niiden puuttumisella – ole työttömyysturvaoikeuden kannalta lähtökohtaisesti merkitystä. Tämän taustalla on muun muassa ajatus siitä, että kannattamatonkin yritystoiminta voi olla niin työllistävää ja aikaa vievää, ettei yrittäjä sitä harjoittaessaan ole varsinaisesti työtön.

Yritystoiminta katsotaan sivutoimiseksi, jos yrittäjä on ollut yrittäjyytensä aikana vähintään puoli vuotta töissä ulkopuolisella tai esimerkiksi opiskellut päätoimisesti. Yrittäjä voi myös aloittaa työttömyysaikana pienimuotoisen yritystoiminnan.

Sivutoiminen yritystoiminta ei estä kokonaan päivärahan maksua. Saatava tulo pienentää päivärahaa siltä osin, kuin se ylittää kuukaudessa 300 euroa (niin sanottu suojaosa).

Yrittäjän tilanne ei siis suinkaan ole toivoton, mutta mahdolliset sudenkuopat on hyvä tunnistaa. Lisätietoa työttömyysturva-asioista voi kysyä esimerkiksi Kelasta tai omasta työttömyyskassasta.

Anna Mäki-Jokela
lakimies
Kela

Ruoka olkoon lääkkeemme ja lääke ruokamme

Noin puoli miljoonaa suomalaista sairastaa diabetesta ja heidän lukumääränsä on kasvussa. Puolet diabeetikoista ei edes tiedä sairaudestaan. Suurin osa diagnosoiduista on tyypin 2 diabeetikkoja.

Diabetes ja sen oheissairaudet haukkaavat huomattavan osan terveydenhoitomenoistamme.

Tyypin 2 diabeteksen syntyyn vaikuttavat perintötekijät ja elämäntavat, joista tärkeimmät ovat vähäinen liikunta ja epäterveellinen ruokavalio.

Täysi-ikäisistä yli puolet on ylipainoisia ja heistä huomattava osa lihavia. Jo viiden prosentin painonpudotus pienentää sairastumisriskiä.

Tyypin 1 diabeteksen taustaksi on paljastumassa virus. Sen ennalta estämiseksi on kehitteillä rokote.

Länsimaisen lääketieteen isänä pidetty Hippokrates sanoi yli kaksi tuhatta vuotta sitten, että ruoka olkoon lääkkeemme ja lääke ruokamme. Hän suositteli terveellisen ruuan lisäksi ulkoilmaliikuntaa.

Terveyden ylläpidossa on kolme keskeistä pilaria: terveellinen ruokavalio, kohtuullinen liikunta ja päivittäinen meditaatio. Poistamalla mieli kerran päivässä kiireellisestä elämänsykkeestä stressi vähenee ja terveys kohenee.

Syömisessä on keskeistä niukahkot, mutta monipuoliset ateriat, joissa makroravintoaineiden hiilihydraattien, rasvojen, ja proteiinien keskinäiset suhteet ovat tasapainossa.

Vähäkalorinen ruokavalio ei merkitse samaa kuin aliravitsemus tai itsensä näännyttäminen. Tarkoitus on saavuttaa tila, jossa elimistön rasvapitoisuus on pieni ja aineenvaihdunta lievästi alentunut.

Kun syömme terveellisesti, liikumme kohtuullisesti ja meditoimme vartin päivittäin, myös diabetes oheissairauksineen pysyy loitolla.

Taito Taskinen
terveellisten elämäntapojen harrastaja
Kuopio

Kohtuullinen liikunta on yksi terveyden peruspilari, Taito Taskinen muistuttaa.

Kotimaisuus ei viljaa pilaa

Gluteenijutussa (MT 14.11.) väliotsikko julistaa ”Kotimaiset viljat pannassa”.

Keliaakikoille ulkomainen vehnä, ohra tai ruis ei ole yhtään sen terveellisempää kuin vastaava kotimainenkaan. He itse kyllä tietävät sen, mutta tällaisissa jutuissa tosiasioiden kuuluisi olla kohdallaan.

Toisaalta kotimaista tattaria ja jopa kvinoaa on saatavilla, jopa selvästi tuontitavaraa laadukkaampana.

Pidetään siis ruokajutuissa kotimaisen tuotannon lippua korkealla ainakin maaseudulle laajasti leviävässä lehdessä!

Aulis Ansalehto
Loppi

VIERASKOLUMNI

Itse rakennettu hankintahelvetti

Jokainen päättäjä joutuu ennemmin tai myöhemmin tekemisiin hankintalain kanssa.

Julkisia hankintoja tehdään tiettyjen periaatteiden mukaan. Toimintavelvoitteiden taustalla ovat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaiset syrjimättömyyden, yhdenvertaisuuden, avoimuuden ja suhteellisuuden periaatteet. Toki tehokkuus, laatu, tasapuolisuus ja avoimuus ovat tärkeitä arvoja, mutta me suomalaiset olemme ihan itse luoneet direktiivistä kansallisen kilpailutushelvetin.

Hankintadirektiivi ei pakota meitä kilpailuttamaan pieniä ja keskisuuria yrityksiä tai kolmatta sektoria hengiltä. Oma hölmöys on ilmiön taustalla.

Jo vuosien ajan olen saanut kuulla joka suunnasta, kuinka EU:n hankintadirektiivi määrittää ja ohjaa – kaikkea on pakko kilpailuttaa, kaikkea on pakko ohjailla ja säätää.

”Eihän sitä enää mitään voi itse päättää, vaan kaikki on ohjattu muualta.” Tämä lienee yleisimpiä kuntien ja kaupunkien hankinnoista päättäjiltä ja virkamiehiltä kuultuja kommentteja.

Mikään muu EU-maa ei näin tee, vaan ne vetävät sumeilematta kotiin päin ihan kaikessa, missä voivat. Me mallioppilaina koetamme tappaa sekä yrittäjät että kolmannen sektorin kehittämällä aina vain uusia ja uusia tapoja kilpailuttaa ja kiristää köyttä toimialojen kaulassa. Miksi?

Hankinnat, palvelut ja erilaiset toiminnot koetetaan muissa Euroopan maissa haalia mahdollisimman tiiviisti omien yritysten ja toimijoiden hoidettaviksi.

Mitäs tekeekään suomalainen? Selittää, että perunat on hankittava megaringiltä, kun ei se pienviljelijä pysty kilpailemaan. Tai kilpailuttaa mummojen hoito pari vuoden välein. Kyllähän hauraiden ja dementoituneiden ihmisten kuuluu päästä muuttamaan asuinsijaansa säännöllisesti! Eikä sitä lähiruokaakaan voi suosia, kun kaikessa pitää olla niin suuret kokonaisuudet.

Jos emme ikinä opi pitämään omiemme puolta, saamme katsella jatkossakin katoavien työpaikkojen perään ja huokailla oman tuotannon supistumista maakunnissa.

Suomalaisen hallintokulttuurin on aika lakata pelkäämästä omaa varjoaankin kilpailuasioissa. Työ- ja elinkeinoministeriössä on parhaillaan meneillään hankintalainsäädännön kokonaisuudistus, ja uusi hankintalaki on tarkoitus saada voimaan keväällä 2016.

Tavoitteena on muun muassa yksinkertaistaa hankintamenettelyjä ja kehittää sitä, että esimerkiksi työllisyyteen, terveyteen ja sosiaalisiin näkökohtiin liittyvät tekijät otetaan paremmin hankinnoissa huomioon.

Nyt on korkea aikaa ottaa terve järki kouraan eikä koko ajan maalata piruja seinille mahdollisista valituksista sinne ja tänne. Suurimman muutoksen hankintalain pelisääntöihin voimme edelleen tehdä omassa eduskunnassa ja omissa ministeriöissä.

EU:n selän taakse ei tässä asiassa kannata piiloutua enää hetkeksikään, sillä sille verukkeelle Brysselissä nauravat jo naurismaan aidatkin. Pää vain pois hankintahimmeleiden EU-pensaasta. Suomi, teidät on nähty ja perustelunne heikoiksi havaittu.

MERJA KYLLÖNEN on europarlamentaarikko (vas.).

merja.kyllonen@europarl.europa.eu

VERKOSSA SANOTTUA

Tapaamme myös täällä facebook

12148 TYKKÄÄ
www.maaseuduntulevaisuus.fi

Auton romutuspalkkio ei nappaa

Hallitus esittää vanhoille autoille 1 500 euron romutuspalkkiota. Sen saa kun kierrättää auton uuden auton oston yhteydessä. Tavoitteena on nuorentaa autokantaa ja piristää autokauppaa.

MT:n eilinen verkkouutinen asiasta keräsi lukuisia kipakoita kommentteja sekä lehden nettisivuille että Facebookiin.

”Ei meidän autoa tuolla summalla romuteta. Katsastusmies totesi, ettei ole nähnyt näin hyvässä kunnossa olevaa autoa pitkään aikaan, vaikka ikää on 14v. Tunkekaa roposenne sinne mihin...! Eikä muutenkaan se tule onnistumaan. Kenellä on varaa ostaa uusi auto?” taivastelee nimimerkki Sarwijacob.

”Enpä usko tässä tilanteessa olevan riittävä. Ne jotka auton ostaa, niin niillä on taatusti parempi auto, kuin romutettava 1 500 euron arvoinen. Se, jolla on noin onneton auto, ei taatusti osta uutta autoa”, pohdiskelee Jussi.

Autot liian kalliita

Facebookin puolella **Tuija Koskinen** ounastelee vanhojen autojen hinnan nousevan: ”En nyt ihan tiedä mitä tämä valtiolle kuuluu? Johan noista romuista nyt maksetaan, ihan ilman valtiota. Näin auton loppukäyttäjänä ei ole näköpiirissä, että tämä raha saisi ostamaan romuksi menevän auton tilalle uuden auton - sen sijaan saa pelätä vanhojen autojen hinnan nousevan?”

Ville Kuivalainen puolestaan päivittelee uusien autojen hintoja: ”Aikamoista näpertelyä, ainoa järkevä keino on laskea autoveroa muun Euroopan tasolle. Sama hinnoittelu kuin Puolassa / Saksassa. Siellä maksaa tavallinen uusi käyttöauto 15 000 egua, meillä 30 000 eskoa. Tämä on sitä luvattua EU:n yhdenvertaisuutta.”

Sami Lipsasen mielestä kannustimeen ”pitäisi sisällyttää myös vaihtoautot alkaen jostain tietystä vuosimallista eteenpäin. Esim. nyt joku 3–4 v ja sitä tuoreemmat”.

Löytyy hallituksen esitykselle muutama ymmärtäjäkin: ”Kerrankin hallitukselta jotain järkevää. Se on hirveää katseltavaa, kun varsinkin täällä pääkaupunkiseudulla ajetaan 10 vuotta vanhoilla diisseleillä, mitkä on ajettu jo loppuun, niistä lähtee aivan hirveä käry ja savu. Kumma, että niiden omistajat eivät tätä tajua, että voisivat jo vaihtaa uudempiin ja vähemmän saastuttaviin malleihin.”, tuumaa loganmies.

Turkistarhaus tapetilla

Myös Animalian kampanja turkistarhausta vastaan herätti lukijat.

”Ex oo paree et tarhat on suomessa jossa on hyvät olot elukoilla tai edes kohtalaiset verrattuna Itä-Eurooppaan tai Kiinaan”, kysyy **Tiina-Maria Manninen**.

”Minäkään en turkkeja pidä, mutta ymmärrän bisneksen tuovan rahaa Suomelle. Mikä nykyihmisiä vaivaa, kun valot himmenee täysin kun on kyse eläimistä?” ihmettelee **Sirpa Salmi**.

KATJA LAMMINEN

> Minäkään en turkkeja pidä, mutta ymmärrän bisneksen tuovan rahaa Suomelle.«
>
> **SIRPA SALMI**